

Sygn. akt I C 595/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2017 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. D. (1), A. D. (2)

przeciwko A. D. (3)

o odszkodowanie za bezumowne korzystanie z lokalu

postanawia:

I. odrzucić pozew;

II. przyznać kuratorowi małoletniego powoda A. D. (2) – adw. C. S. kwotę 2.400,00 zł (dwa tysiące czterysta złotych) plus podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za sprawowanie funkcji kuratora, którą to kwotę nakazuje wypłacić kuratorowi z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie;

III. przyznać kuratorowi małoletniej powódki A. D. (1) – adw. J. M. kwotę 2.400,00 zł (dwa tysiące czterysta złotych) plus podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za sprawowanie funkcji kuratora, którą to kwotę nakazuje wypłacić kuratorowi z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie;

IV. odstąpić od obciążania małoletnich powodów A. D. (2) i A. D. (1) obowiązkiem zwrotu sum budżetowych i opłaty od pozwu, od uiszczenia których byli dotychczas zwolnieni;

V. odstąpić od obciążania małoletnich powodów A. D. (2) i A. D. (1) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwanemu.

Sygn. akt I C 595/14

UZASADNIENIE

Małoletni powodowie – A. D. (1) i A. D. (2), reprezentowani przez przedstawicielkę ustawową matkę – E. D. wnieśli do tut. Sądu I Wydziału Cywilnego pozew w którym dochodzili odszkodowania w kwotach po 24.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. 29 maja 2014 r. do dnia zapłaty za bezumowne korzystanie przez pozwanego – ich ojca A. D. (3) z II I III kondygnacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego na działce oznaczonej nr (...) położonej w N., dla której tut. Sąd VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). Ponadto wnosili o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że postanowieniem z dnia 17 lutego 2012 r. wydanym w sprawie III RNsm 145/11, Sąd zezwolił pozwanemu A. D. (3) na dokonanie czynności polegającej na wydzierżawieniu od nich zabudowanej nieruchomości gruntowej położanej w obrębie N., oznaczonej w rejestrze ewidencji gruntów jako działka

nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) o pow. 1,7910 ha, za wyjątkiem budynku mieszkalnego. W ślad za opinią biegłego rzeczoznawcy Sąd ustalił wysokość czynszu dzierżawnego na kwotę po 1.625,00 zł dla każdego z małoletnich powodów. Postanowieniem z dnia 9 maja 2012 r., wydanym w sprawie o sygn. IV Ca 275/12 Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy zmienił w/w postanowienie w ten sposób, że wyłączył z możliwości wydzierżawienia jedynie II i III kondygnację budynku mieszkalnego. Sąd pozostawił wysokość czynszu na tym samym poziomie. Pozwany – mimo powyższego - nie zastosował się do postanowienia Sądu i nie wydał powodom części należnej do użytkowania nieruchomości oraz sprzecznie z przepisami prawa w dalszym ciągu z niej korzysta. Tym samym powodowie zamiast zamieszkiwać w będących ich własnością II i III kondygnacji budynku mieszkalnego, nie mają własnego lokum. Ich matka zmuszona została wynajmując dla siebie i dzieci mieszkanie, za które uiszcza miesięcznie czynsz w wysokości 800,00 zł oraz opłaca media, co miesięcznie zamyka się w kwocie 1.100,00 zł. W ocenie inicjatorów postępowania gdyby ich matka razem z nimi mogła korzystać z należącej do nich nieruchomości, mogłaby przeznaczać wydatkowane na wynajem pieniądze na zaspokajanie ich innych istotnych potrzeb. W odniesieniu zaś do samej żądanej kwoty powodowie wskazali, że została ona wyliczona w oparciu o opinię biegłego, sporządzoną celem wyliczenia czynszu dzierżawnego do sprawy III RNsm 145/11 po 1.000,00 zł dla każdego z powodów, za każdy miesiąc bezumownego korzystanie przez pozwanego z lokali. W ich ocenie kwota ta nie jest kwotą wygórowaną z uwagi na metraż który zajmuje pozwany, a także z uwagi na niedogodności, z którymi powodowie musieli się w tym czasie borykać, w kosztami wynajmu mieszkania. Na koniec powodowie wskazali, że pozwany był zobowiązany wydać im nieruchomość już w maju 2012, tj. 2 lata temu. W ich ocenie oznacza to zatem konieczność zasądzenia od pozwanego kwoty będącej odzwierciedlenie 24-miesięcznego czynszu. (pozew – 2-4 akt)

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2014 r. – utrzymanym w mocy postanowieniem tut. Sądu z dnia 5 listopada 2014 r. - referendarz sądowy w tut. Sądzie zwolnił powodów z 1/2 opłaty sądowej od pozwu, tj. łącznie kwoty 1.200,00 zł. Powodowie w dniu 24 listopada 2014 r. uiszcili 1/2 części opłatę sądową od pozwu w kwocie 1.200,00 zł. (postanowienie referendarza sądowego – k., postanowienie Sądu – k. akt, kwit potwierdzający uiszczenie 1/2 opłaty sądowej od pozwu – k. 61)

Postanowieniem z dnia 8 września 2014 r. sąd opiekuńczy – Sąd Rejonowy w Ciechanowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ustanowił dla małoletnich powodów kuratorów: odpowiednio – dla A. D. (1) - adwokat C. S. i dla A. D. (2) - adwokat J. B., która zaprzestała wykonywania zawodu, zaś jej zastępcą została ustanowiona adw. J. M.. (postanowienie – k. 40 akt)

Ustanowieni kuratorzy poparli wytoczone przez małoletnich powodów powództwo. (pismo kuratora adw. Cz. I. S. – k. 46 akt, pismo kuratora adw. J. M. – k. 48 akt)

Pozwany A. D. (3), reprezentowany w toku sprawy przez pełnomocnika w osobie adwokata A. P., wnosił o odrzucenie pozwu, podnosząc, iż jest opiekunem prawnych małoletnich powodów. Ponadto wnosił o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany wskazywał, że za zgodą sądu rodzinnego w dniu 3 lipca 2012 r. wydzierżawił od małoletnich dzieci nieruchomość. Umowa została sporządzona przez kuratorów małoletnich. Dalej podkreślił, że opłaca on czynsz miesięczny w łącznej kwocie 3.250,00 zł i pokrywa wszystkie koszty za media. Przedmiotem dzierżawy jest jedynie oboro - stodoła i I kondygnacja budynku mieszkalnego, natomiast II i III kondygnacja jest dalej własnością małoletnich. Wskazał, że nigdy nie zabronił dzieciom i żonie mieszkać i przebywać w górnych kondygnacjach domu jak i na całej posesji. Żona posiada klucze do domu i niejednokrotnie przebywała w tym domu. On natomiast korzysta z prawa, że wraz z małżonką jest opiekunem prawnym majątku małoletnich dzieci, jak również będąc ich ojcem przebywa w całym domu, pilnuje całej posesji, dokonuje niezbędnych napraw i konserwacji wszystkich budynków. Ponadto raz w roku składa sprawozdanie kuratorom małoletnich z dzierżawy. (odpowiedź na pozew k. 69-70 akt).

Kolejno pismem z dnia 5 sierpnia 2015 r. (data nadania w placówce pocztowej) **pozwany A. D. (3)** wniósł o oddalenie powództwa, jako wniesionego w imieniu małoletnich bez wymagalnej zgody sądu opiekuńczego – stosowanie do treści

art. 101 § 3 KRIO – z uwagi na to, iż jest to czynności prawna przekraczająca zwykły zarząd majątkiem dzieci. Ponad wnosił o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. (pismo – k. 231-231v akt)

Kuratorzy powodów pismem z dnia 28 września 2015 r. wnosili o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 §1 pkt 1 KPC z uwagi na to, iż w dniu 28 września 2015 r. złożyli do Sądu Rejonowego w Ciechanowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich wnioszek o wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich dzieci polegającej na dochodzeniu odszkodowania za bezumowne korzystanie z II i III kondygnacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego na działce oznaczonej nr (...) położonej w N., dla której tutejszy Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...). Podali, że sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą III Nsm 318/15, jest w toku, natomiast – w ich ocenie - rozstrzygnięcie sprawy niniejszej zależy od rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie III Nsm 318/15. (wnioszek k. 246 akt)

Postanowieniem z dnia 18 marca 2016 r. Sąd na mocy przepisu art. 177 § 1 pkt 1 KPC zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie. (postanowienie – k. 280-281 akt)

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie III Wydział Rodziny i Nieletnich wydanym w sprawie o sygn. akt III Nsm 318/15 przychylił się do wniosków kuratorów i zezwolił C. S. - kuratorowi małoletniego A. D. (2) (reprezentującego jego prawa w sprawie sygn. akt IC 595/14 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Ciechanowie I Wydział Cywilny) na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniego – polegającej na dochodzeniu odszkodowania za bezumowne korzystanie z II i III kondygnacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) położonej w obrębie N. gm. C. o powierzchni 1.7910 ha, której małoletni jest współwłaścicielem - dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), jak również zezwolił J. M. - kuratorowi małoletniej A. D. (1) (reprezentującego jej prawa w sprawie sygn. akt I C 595/14 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Ciechanowie I Wydział Cywilny) na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniej – polegającej na dochodzeniu odszkodowania za bezumowne korzystanie z II i III kondygnacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) położonej w obrębie N. gm. C. o powierzchni 1.7910 ha, której małoletnia jest współwłaścicielem - dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). (postanowienie – k. 352 akt)

Na skutek apelacji A. D. (3) od w/w postanowienia Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy w sprawie o sygn. akt IV Ca 848/16 postanowieniem z dnia 21 grudnia 2016 r. zmienił zaskarżonego postanowienie i wnioski oddalił. (postanowienie – k. 357 akt)

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny podjął postępowanie w niniejszej sprawie. (postanowienie – k. 319 akt)

W toku dalszego postępowania strony potrzymały swoje dotychczasowe stanowiska. (protokół – k. 406 akt)

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnie dzieci A. i E. A. D. i A. D. (2) są współwłaścicielami zabudowanej nieruchomości rolnej – działki gruntu oznaczonej numerem ewidencyjnym (...), położonej w obrębie N., gm. C. o powierzchni 1,7910 ha. Nieruchomość tę otrzymali w drodze darowizny od swoich dziadków (rodziców ojca). Jest ona zabudowana budynkiem mieszkalnym oraz oboro – stodołą. Dla nieruchomości tej Sąd Rejonowy w Ciechanowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...).

bezsporne, w tym dowód: akt notarialny z dnia 7 kwietnia 2005 r., Rep A Nr 997/2005 – k. 91-94 akt, odpis zwykły księgi wieczystej (...) – k. 72-73 akt, zeznania pozwanego – k. 84-85 akt, zeznania świadka E. D. – k. 86, 407 akt

W dniu 14 czerwca 2011 r. A. D. (3) wystąpił do Sądu Rejonowego w Ciechanowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich m.in. o udzielenie zezwolenia na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd majątkiem małoletnich dzieci – A. D. (1) i A. D. (2) w postaci wydzierżawienia od nich w/w nieruchomości.

bezsporne, tym dowód: wniosek – k.364-367 akt, zeznania pozwanego – k. 84-85 akt

Sąd Rejonowy w Ciechanowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie o sygn. akt III RNsm 145/11 w dniu 17 lutego 2012 r. wydał postanowienie, w którym uwzględnił przedmiotowy wniosek i udzielił A. D. (3) zezwolenia na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd majątkiem małoletnich, w postaci wydzierżawienia od małoletnich dzieci zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie N., oznaczonej w rejestrze ewidencji gruntów jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Ciechanowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), o pow. 1,7910 ha – za wyjątkiem budynku mieszkalnego. Jednocześnie ustalił wysokość czynszu dzierżawnego na kwotę po 1.625,00 zł na rzecz każdego z małoletnich dzieci.

dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Ciechanowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z dnia 17 lutego 2012 r. wydane w sprawie o sygn. akt III RNsm 145/11 – k. 368-371 akt, zeznania pozwanego – k. 84-85 akt

Na skutek apelacji A. D. (3) od w/w postanowienia Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Cywilny – Odwoławczy w postanowieniu z dnia 9 maja 2012 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV Ca 275/12 zmienił zaskarżone postanowienie m.in. w ten sposób, że w pkt I w miejsce wyrazów „za wyjątkiem budynku mieszkalnego” wpisał „za wyjątkiem II i III kondygnacji budynku mieszkalnego”.

dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w Płocku IV Wydziału Cywilnego – Odwoławczego z dnia 9 maja 2012 r. wydane w sprawie o sygn. akt IV Ca 275/12 – k. 376 akt, zeznania pozwanego – k. 84-85 akt

Do 20 lipca 2016 r. A. D. (3) mieszkał na I kondygnacji domu oraz prowadził na przedmiotowej nieruchomości działalność gospodarczą. Natomiast II i III kondygnację domu pilnował i jej doglądał. Natomiast E. D. – mimo posiadania kluczy do przedmiotowej nieruchomości wraz z małoletnimi dziećmi nie mieszkała na niej, a w wynajmowanym przez siebie mieszkaniu. Dopiero w dniu 20 lipca 2016 r. – kiedy to A. D. (3) opuścił dom, wraz z dziećmi wprowadziła się do niego.

dowód: zeznania pozwanego – k. 84-85 akt, zeznania świadka E. D. – k. 86, 407 akt

Biegły sądowy J. J. ustalił, że miesięczny czynsz za II i III kondygnację budynku mieszkalnego znajdującego się działce nr (...) w N. wynosi 1.175,00 zł. Natomiast wysokość czynszu za II i III kondygnację budynku mieszkalnego znajdującego się na działce nr (...) w N. za okres od maja 2012 r. do maja 2015 r. wynosi 42.300,00 zł.

dowód: opinia biegłego sądowego J. J. – k. 168-196 akt, uzupełniająca ustna opinia biegłego sądowego J. J. – k. 269-270 akt

W dniu 7 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w P. I Wydział Cywilny rozwiązał przez rozwód małżeństwo E. D. i A. D. (3). Jednocześnie Sąd m.in. powierzył matce – E. D. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi A. D. (1) i A. D. (2), tym samym ustalając miejsce zamieszkania małoletnich przy matce, zaś władzę rodzicielską ojca - A. D. (3) ograniczył do prawa współdecydowania o istotnych sprawach dzieci związanych z leczeniem, wyborem szkoły oraz wyjazdami dzieci za granicę na pobyt stały. Również obciążył obydwój rodziców kosztami utrzymania i wychowania ich małoletnich dzieci oraz z tytułu udziału ojca w tych kosztach zasądził od A. D. (3) na rzecz A. D. (1) i A. D. (2) alimenty w wysokości po 2.250,00 zł miesięcznie, płatnych z góry w łącznej kwocie 4.500,00 zł miesięcznie go rak E. D. w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności któregośkolwiek świadczenia.

dowód: wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r. – k. 329-330 akt

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów, przedłożonych przez strony w toku postępowania, jak również na podstawie zeznań pozwanego A. D. (3) i zeznań świadka E. D. oraz opinii biegłego J. J..

Sąd uznał, że przedłożone dokumenty były rzeczywiście sporządzane, w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane, dlatego też mogły stanowić podstawę do ustalenia stanu faktycznego oraz wyroku sądu. Jeśli chodzi o zeznania pozwanego i świadka, to co do zasady były one zbieżne i również stanowiły podstawę ferowania rozstrzygnięcia.

Natomiast mimo sporządzenia przez biegłego opinii sądowej okazała się ona nieprzydatna do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawę roszczenia powodów stanowił art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 31, poz.266 z 2005 r. – tekst jedn. z późn. zm.), zgodnie z którym osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie, które odpowiada wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu. Jeżeli odszkodowanie nie pokrywa poniesionych strat, właściciel może żądać od osoby, o której mowa w ust. 1, odszkodowania uzupełniającego. Powyższe roszczenie zostało skierowane w pozwie przez małoletnich powodów – A. D. (1) i A. D. (2) przeciwko ich ojcu - A. D. (3), przy czym obojgu rodzicom do chwili prawomocnego orzeczenia rozwodu – 7 czerwca 2016 r. przysługiwała pełna władza rodzicielska. Tym samym pierwszą czynnością wymagającą ustalenia w niniejszej sprawie była kwestia właściwej reprezentacji małoletnich powodów, nie mających zdolności procesowej, których nie mogła reprezentować matka – E. D. – mimo złożenia właśnie przez nią pozwu. Stosownie do przepisów § 2 art. 98 KRIO żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka: 1) przy czynnościach prawnych między dziećmi pozostającymi pod ich władzą rodzicielską, jak i 2) przy czynnościach prawnych między dzieckiem a jednym z rodziców lub jego małżonkiem, chyba że czynność prawna polega na bezpłatnym przysporzeniu na rzecz dziecka albo że dotyczy należnych dziecku od drugiego z rodziców środków utrzymania i wychowania. Przytoczone przepisy stosuje się odpowiednio w postępowaniu przed sądem (art. 98 § 3 KRIO). Jeżeli żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską, reprezentuje je kurator ustanowiony przez sąd opiekuńczy (art. 99 KRIO). W sytuacjach wskazanych w art. 98 § 2 i 3 KRIO sąd rozpoznający sprawę jest obowiązany zwrócić się do sądu opiekuńczego o ustanowienie dla strony nie mającej zdolności procesowej kuratora. Regułą przy tym jest, że powinno się ustanowić tylu kuratorów, ile dzieci ma być reprezentowanych. Mając na uwadze powyższe, w toku procesu, Sąd rozpoznający niniejszą sprawę zwrócił się do sądu rodzinnego o ustanowienie kuratorów dla małoletnich powodów. Postanowieniem z dnia 8 września 2014 r. sąd opiekuńczy – Sąd Rejonowy w Ciechanowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ustanowił dla małoletnich powodów kuratorów odpowiednio – dla A. (...) - adwokat C. S. i dla A. D. (2) - adwokat J. B., która zaprzestała wykonywania zawodu, zaś jej zastępcą została ustanowiona adw. J. M..

Dalej kuratorzy złożyli do sądu rodzinnego wniosek o wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich dzieci – A. D. (1) i A. D. (2) polegającej na dochodzeniu odszkodowania za bezumowne korzystanie z II i III kondygnacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego na działce oznaczonej nr (...) położonej w N., dla której tutejszy Sąd prowadzi księgę wieczystą nr (...). Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydanym w sprawie o sygn. akt III Nsm 318/15 przychylił się do w/w wniosku kuratorów. Natomiast na skutek apelacji A. D. (3) od w/w postanowienia Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy zmienił zaskarżone postanowienie i wnioski kuratorów oddalił.

Zgodnie z treścią uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w Płocku IV Wydziału Cywilnego – Odwoławczego – **„skuteczne wszczęcie tego (tj. niniejszego) postępowania jest uwarunkowane zgodą sądu rodzinnego, to złożenie przez kuratora wniosku do sądu rodzinnego o wyrażenie takiej zgody stanowi niezbędny element reprezentacji powodów”**. Przed rozstrzygnięciem kwestii zgody na czynność rodziców dotyczącą majątku dziecka, Sąd ustala, czy zamierzona czynność istotnie jest zgodna z dobrem dziecka. W tej mierze Sąd bada każdą sprawę z osobna, oceniając, czy dla dobra dziecka lepsze będzie dokonanie zamierzonej przez rodziców czynności czy jej zaniechanie. W sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy – IV Ca 848/16, która

miała bezpośrednie przełożenie na wynik niniejsze sprawy, Sąd Okręgowy odmiennie ocenił zasadność wniosków kuratorów, uznając, że wszczęcie postępowania o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości nie leży w interesie dzieci – małoletnich powodów. Wskazał przy tym, że o zasadności inicjacji takiego procesu nie zawsze przesądza interes materialny. Dalej podkreślił, że nie ulega wątpliwości, że w majątku małoletnich nie powstał uszczerbek na skutek działania ich ojca, nie ma bowiem podstaw do twierdzenia, że na skutek korzystania z nieruchomości przez A. D. (3) wartość majątku dzieci zmniejszyła się, a tylko wówczas można byłoby mówić o uszczerbku. Na zakończenie zaś Sąd Okręgowy wskazał, że obecnie to matka małoletnich powodów mieszka wraz z nimi na nieruchomości będącej przedmiotem tego postępowania, tym bardziej niezasadne byłoby wytaczanie powództwa przeciwko ojcu dzieci o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

W tym miejscu warto również wskazać, że celem zarządu rodziców jest zachowanie majątku i przekazanie go dorosłemu już dziecku w stanie niepogorszonym (poza naturalnym zużyciem jego składników). Przed wszystkim chodzi o wąsko rozumiane zachowanie substancji majątku, a dopiero na drugim miejscu znajduje się osiąganie zysków, i to tylko o tyle, o ile nie stanowi to istotnego zagrożenia dla substancji majątku. Niedozwolone jest zatem angażowanie pieniędzy dziecka w ryzykowne operacje giełdowe, ponieważ perspektywa wysokiego zysku nie usprawiedliwia tutaj realnego ryzyka utraty znacznej części majątku dziecka. Można natomiast dokonywać posunięć niezbyt korzystnych majątkowo, ale uzasadnionych potrzebami osobistymi dziecka. Na przykład można zaniechać wynajęcia mieszkania odziedziczonego po dziadkach przez siedemnastoletnie dziecko, rezygnując z czynszu, jaki można by uzyskać w drodze najmu, ale zachowując ten lokal w niepogorszonym stanie, z uwagi na bliskie już usamodzielnienie się dziecka, a jego sytuacja osobista przemawia za taką decyzją (komentarz do art. 101 KRIO, Dolecki Henryk (red.), Sokołowski Tomasz (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. II, LEX 2013) W niniejszej sprawie A. D. (3) zajął się kondygnacjami niezamieszkiwanymi przez powodów. Dzięki dbaniu, doglądaniu pięt zachował w pełni ich substancję. Również wskazać należało, że nie musiał w ogóle zawierać umowy dzierżawy z małoletnimi powodami, której istotnym znaczeniem była dzierżawa oboro – stodoły, służącej do prowadzenia działalności gospodarczej. W okolicach C. niewątpliwie jest wiele nieruchomości, pozwalające na trzymanie w nich bydła i ich właściciele chętnych zawrzeć umowę najmu czy dzierżawy. Tutaj pozwany oprócz zasądzonych dla małoletnich powodów wysokich alimentów – łącznie 6.000,00 zł, przelewał na ich konta co miesiąc kwoty w wysokościach ponad 1.500,00 zł. Dalej wskazać należy, że do chwili prawomocnego orzeczenia rozwodu między przedstawicielami ustawowymi małoletnich powodów – E. D. i A. D. (3), każdy z małżonków posiadał pełną władzę rodzicielską nad swoimi dziećmi - A. D. (1) i A. D. (2). Zgodnie z art. 92 KRIO dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom. (art. 93. § 1 KRIO) Natomiast zgodnie z art. 95 § 1 KRIO władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw. Jak podkreśla H. D. „W typowej sytuacji rodzice wykonują zarząd samodzielnie” (komentarz do art. 101 KRIO, Dolecki Henryk (red.), Sokołowski Tomasz (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. II, LEX 2013). Dopiero zatem w chwili orzeczenia rozwodu, Sąd Okręgowy orzekł o ograniczeniu władzy rodzicielskiej A. D. (3) w stosunku do jego dzieci. Do tej chwili mógł samodzielnie - jak wskazano wyżej – dokonywać dyspozycje i czynności odnoszące się do poszczególnych składników majątku dzieci, które nie przekraczały zwykłego zarządu, czyli w szczególności przejawiać wszelkie zachowania zmierzające do zachowania ich majątku. Dalej należy wskazać, że w chwili wniesienia pozwu przez małoletnich A. D. (1) i A. D. (2), jak również w chwili ustanowienia dla nich kuratorów, nie mieli oni „pełnej” zdolności procesowej, albowiem nie wystąpili do sądu rodzinnego o wyrażenie zgody na zainicjowanie niniejszego procesu. Brak zdolności procesowej może być przyczyną odrzucenia pozwu tylko wtedy, gdy występuje po stronie powodowej. Wtedy bowiem czynność procesowa, jaką było wniesienie pozwu, dotknięta jest wadą wywołującą jej nieważność i nieważność całego ewentualnego postępowania. Jeżeli więc brak zdolności procesowej powoda nie zostanie w zakresie czynności wniesienia pozwu uzupełniony przez potwierdzenie jej przez przedstawiciela ustawowego powoda, pozew – jako procesowo bezskuteczny – musi ulec odrzuceniu. Nie może nastąpić odrzucenie pozwu, jeżeli brak zdolności procesowej zachodzi po stronie pozwanej (M. Jędrzejewska, K. Weitz. W: Komentarz do art. 199 KPC, LEX 2017). W rozpoznaniu niniejszej sprawy była istotna prawomocna decyzja Sądu Okręgowego w Płocku IV Wydziału Cywilnego – Odwoławczego w sprawie o sygn. akt IV Ca 848/16, który nie wyraził zgody na inicjację niniejszego postępowania. Tym samym z powodu nieuzupełnienia

braku zdolności procesowej przez powodów, Sąd zobligowany był na mocy przepisu art. 199 § 1 pkt 3 i §2 KPC odrzucić pozew, o czym orzekł w pkt I sentencji postanowienia.

Wynagrodzenie kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej ustalane jest na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1476). Zgodnie z § 1 ust 1. cyt. rozporządzenia wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej „kuratorem”, nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, a w przypadku gdykuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych. Wynagrodzenia kuratora będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o wynagrodzeniu (§ 1 ust. 3 cyt. rozporządzenia). W niniejszej sprawie obu powodów reprezentowali kuratorzy w osobach adwokatów, tym samym zgodnie z przepisem § 6 pkt 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. D. z 2013 r. poz. 461), który przewiduje, że stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 10.000,00 zł do 50.000,00 zł - 2.400,00 zł, w pkt II i III sentencji postanowienia Sąd przyznał każdej z kuratorów kwoty po 2.400,00 zł plus podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za sprawowanie funkcji kuratorów dla małoletnich powodów oraz w/w kwoty nakazał wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie. W niniejszej sprawie powodowie zostali zwolnieni z 1/2 opłaty sądowej od pozwu w kwocie 1.200,00 zł, wynagrodzenie dla biegłego sądowego J. J. w kwocie 3.460,75 zł Sąd wypłacił tymczasowo z sum budżetowych oraz - jak wskazano wyżej – w pkt II i III wyroku wynagrodzenie dla kuratorów reprezentujących małoletnich powodów również zostało wypłacone z sum budżetowych. Zgodnie z art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623) kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz: 1) strony, której czynność spowodowała ich powstanie; 2) strony zastąpionej przez kuratora lub 3) osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania. (ust. 2 cyt. ustawy) W przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w ust. 2-3a obciążenia kosztami (ust. 4 cyt. ustawy). W/w przepis nie konkretyzuje pojęcia przypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając taką kwalifikację Sądowi, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy. Do okoliczności branych pod uwagę przez Sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu można zaliczyć te związane z samym przebiegiem postępowania, charakterem sprawy, a wraz z nimi te dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 listopada 2016 r., wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 495/16, LEX nr 2191512). W niniejszej sprawie powodami byli małoletnie dzieci pozwanego – A. D. (1) i A. D. (2). Pozew w ich imieniu złożyła matka, zaś dopiero w toku postępowania małoletni byli reprezentowani przez ustanowionych dla nich kuratorów. Generalnie rzecz biorąc to nie małoletni, lecz ich przedstawicielka ustawowa - E. D. inicjując postępowanie była przekonana o jego celowości i zasadności. Jeśli zaś chodzi o sam jego przebieg, to w jego toku powodowie ograniczali jedynie do czynności procesowych koniecznych, nie ukierunkowanych na niecelowe zwiększenie kosztów procesu. Natomiast w odniesieniu do sytuacji majątkowej powodów to są oni właścicielami nieruchomości w której zamieszkuje pozwany oraz utrzymują się z comiesięcznych alimentów również płaconych im przez ojca - pozwanego. Mając powyższe na uwadze obciążenie małoletnich – A. D. (1) i A. D. (2) w/w kosztami sądowymi wydawałoby się niesłuszne i niesprawiedliwie - mimo przegrania przez nich sprawy. W ocenie Sądu, wielce prawdopodobnym - wręcz pewnym jest, że koszty te i tak faktycznie zostałyby poniesione przez pozwanego, skoro matka powodów jest bezrobotna, co byłoby sprzeczne z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Z tego też powodu Sąd odstąpił od obciążania małoletnich powodów obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych o czym orzekł w pkt IV sentencji postanowienia. Natomiast stosownie do art. 102 KPC w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej

w ogóle kosztami. Sąd z przyczyn wskazanych w powyższym akapicie również odstąpił od obciążania małoletnich powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwanemu, o czym orzekł w pkt V sentencji postanowienia.

Z tych względów Sąd orzekł jak w postanowieniu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)